

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

دانشکده معماری و شهرسازی

پایان نامه تحصیلی جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد

رشته برنامه ریزی شهری و منطقه ای

عنوان

ارتقای کیفیت محیط در محلات شهری با رویکرد توسعه پایدار

نمونه موردی : محله چینر

استاد راهنما

دکتر میترا حبیبی

نگارش و تمقیق

لادن ملکی

تیر ۱۳۹۰

تقدیم به دوست داشتنی ترین انسان های زندگی من

پدر و مادر مهربانم

با سپاس فراوان از زحمات استاد گرانقدر

سرکار خانم دکتر حبیبی

که در تمام مراحل تدوین این رساله صمیمانه مرا راهنمایی نمودند.

تعهد نامه

اینجانب **الدین بیگینی** اعلام می دارم که تمام فصل های این پایان نامه و اجزاء مربوط به آن برای اولین بار (توسط اینجانب) انجام شده است. برداشت از نوشته ها، کتب، پایان نامه ها، اسناد، مللرک و تصاویر پژوهشگران حقیقی یا حقوقی (فارسی و غیرفارسی) با ذکر مأخذ کامل و به شیوه تحقیق علمی صورت گرفته است.

بدیهی است در صورتی که خلاف موارد فوق اثبات شود مسئولیت آن مستقیماً به عهده اینجانب خواهد بود.

تاریخ ۹۰/۴/۸

امضاء

چکیده

با بروز بحران های متعدد اجتماعی - فرهنگی، اقتصادی، کالبدی و زیست محیطی در شهرهای بزرگ دنیا در نیمه دوم قرن بیستم که ناشی از رشد شتابان شهرنشینی و عدم ارائه طرح و برنامه مناسب بود، کیفیت محیط در محلات شهری تنزل یافت. به همین دلیل، در دهه های اخیر نظریات متعددی در خصوص بهبود کیفیت محلات ارائه شده است که از میان آنها می توان به نظریه توسعه پایدار اشاره نمود. هدف اصلی این نظریه در سطح محلی، ایجاد محیط مطلوب و پایدار برای زندگی ساکنین حال و آینده می باشد. شاخص های تعریف شده برای یک محله پایدار بسیار متنوع است. بر این اساس، تحقیق حاضر با روشی کمی و کیفی و رویکرد تحلیلی و تجربه ای بر اساس برداشت های میدانی و مطالعات کتابخانه ای نشان می دهد که یک محله پایدار به تفکیک ابعاد زیست محیطی، اجتماعی و فرهنگی، اقتصادی و کالبدی، چه ویژگی هایی دارد و برای درک بهتر موضوع، میزان پایداری محله چیدر تهران به عنوان نمونه موردی بر اساس نظرات ساکنین و محقق و با استفاده از روش تحلیل نرخ رضایت - اهمیت، مورد ارزیابی قرار می گیرد و در انتها با استفاده از اصول پایداری محله، راهکارهایی برای ارتقای کیفیت محله چیدر ارائه می شود. نتایج نشان می دهد که علی رغم کیفیت پایین در برخی معیارها، محله چیدر نسبتاً یک محله پایدار است.

واژگان کلیدی: کیفیت محیط، محلات شهری، توسعه پایدار، محله پایدار

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
فصل اول : کلیات تحقیق	
2-1-1-1	مقدمه
2-1-2-1	بیان مسأله
2-1-3-1	پیشینه تحقیق
4-1-4-1	اهداف تحقیق
5-1-5-1	سوالات تحقیق
5-1-6-1	روش تحقیق
5-1-7-1	جامعه آماری و روش نمونه گیری
5-1-8-1	امکانات و محدودیت های تحقیق
فصل دوم: چارچوب نظری	
8-1-1-2	مقدمه
8-1-2-2	تعاریف و مفاهیم لغات کلیدی
8-1-2-2-1	کیفیت محیط
10-1-1-2-2	جمع بندی مفهوم کیفیت محیط
11-1-2-2-2	محلات شهری
13-1-2-2-2	جمع بندی مفهوم محله
14-1-2-2-3	توسعه پایدار
16-1-2-2-4	توسعه شهری پایدار
16-1-2-2-5	محله پایدار
18-1-3-2	مبانی نظری
18-1-3-2-1	دیدگاه های مرتبط با محلات مطلوب و پایدار
18-1-3-2-1-1	فضای مطلوب در محلات شهری
23-1-3-2-2	جمع بندی مطلوبیت فضای شهری و محله
24-1-3-2-3	مطلوبیت در محلات سنتی شهرهای ایرانی
26-1-3-2-4	جمع بندی مطلوبیت محلات سنتی ایرانی
27-1-3-2-5	پایداری و معیارهای آن در سطح محلات شهری
28-1-3-2-الف	معیارهای محله پایدار در کانادا

- ب: معیارهای محله پایدار در کشورهای اتحادیه اروپا..... 31
- ج معیارهای محله پایدار در انگلستان..... 32
- 2-3-1-6- جمع بندی بررسی معیارهای پایداری محله 35
- 2-3-2- بررسی تجارب موفق جهانی مرتبط با محله پایدار..... 36
- 2-3-2-1- احداث و یا ارتقای محلات پایدار..... 36
- الف: محله زیست محیطی کرونسبرگ، شهر هانوفر آلمان..... 36
- ب: محله ساوت ایست فالس کریک، شهر ونکوور کانادا..... 42
- ج: محله ویلیج همز، شهر دیویس، کالیفرنای آمریکا..... 46
- 2-3-2-2- برنامه های کلی در خصوص محلات پایدار..... 49
- الف: برنامه خروج از مبدا، شهر پرت استرالیا..... 49
- ب: برنامه ارتقای کیفیت محلات شهر گلاسکو، اسکاتلند..... 50
- ج: محلات موفق و پایدار، برنامه نوسازی مسکن و کیفیت طراحی، شهر شفیلد انگلستان..... 52
- 2-3-2-3- جمع بندی تجارب جهانی 53
- 2-3-3-3- معیارها و روش های ارزیابی کیفیت محیط..... 57
- 2-3-3-1- معیارهای کیفیت محیط..... 57
- 2-3-3-2- جمع بندی دیدگاه های مختلف در خصوص شاخص های کیفیت محیط..... 64
- 2-3-3-3- روش های سنجش کیفیت محیط..... 65
- 2-3-3-4- جمع بندی روش های سنجش کیفیت محیط..... 66
- 2-3-3-5- روش تحلیل رضایت - اهمیت 66
- 2-4- جمع بندی فصل دوم و ارائه معیارهای محله پایدار..... 69
- فصل سوم: شناخت محدوده تحقیق**
- 3-1- مقدمه..... 73
- 3-2- شناخت خصوصیات بیرونی..... 73
- 3-2-1- محدوده شمیران..... 73
- 3-2-2- منطقه یک شهر تهران..... 75
- 3-2-3- طرح تفصیلی منطقه یک شهر تهران..... 75
- 3-3- شناخت محله چیدر..... 77
- 3-3-1- موقعیت مکانی..... 77
- 3-3-2- تاریخچه محله..... 78
- 3-3-3- مطالعات اجتماعی - فرهنگی..... 78

- 78.....1-3-3-3 جمعیت
- 79.....2-3-3-3 سطح سواد
- 79.....3-3-3-3 اشتغال
- 79.....4-3-3-3 خصوصیات اجتماعی و فرهنگی ساکنین
- 80.....4-3-3-3 مطالعات اقتصادی
- 80.....5-3-3-3 مطالعات کالبدی
- 80.....1-5-3-3 مسکن
- 83.....2-5-3-3 کاربری های محله
- 83.....الف: فضاهای مذهبی محله
- 84.....ب: مراکز آموزشی محله
- 86.....ج: کاربری تجاری
- 86.....د: خدمات درمانی
- 87.....ه: مراکز فرهنگی
- 88.....و: اوقات فراغت
- 89.....ز: مرکز محله: میدان ندا
- 90.....3-5-3-3 مقیاس کاربری های محله
- 90.....4-5-3-3 راه های ارتباطی محله
- 91.....الف: خیابان هاشمی علیا
- 91.....ب: خیابان سلیمانی
- 92.....ج: خیابان خراسانی
- 94.....د: خیابان سلیمی
- 94.....ه: خیابان صالحی
- 95.....و: خیابان معصومی
- 95.....ز: خیابان چیدری
- 96.....5-5-3-3 حمل و نقل عمومی
- 96.....6-5-3-3 دسترسی پیاده و دوچرخه
- 97.....7-5-3-3 زیر ساخت های موجود در محله
- 97.....الف: تاسیسات شهری
- 97.....ب: تجهیزات شهری
- 97.....ج: مدیریت آب های سطحی و جاری

98	3-3-6- مطالعات زیست محیطی
98	3-3-6-1- فضای سبز
98	الف: پارک و فضای سبز عمومی
98	ب: فضای سبز حاشیه ای
99	ج: باغ های مسکونی
100	3-3-6-2- انرژی
100	3-3-6-3- آلودگی ها (هوا، صوتی)
100	3-3-7- مدیریت و تصمیم گیری برای امور محلی
102	3-4-4- جمع بندی فصل سوم
102	3-4-1- نتایج مطالعات کالبدی
104	3-4-2- نتایج مطالعات اجتماعی و فرهنگی
105	3-4-3- نتایج مطالعات اقتصادی
106	3-4-4- نتایج مطالعات زیست محیطی
	فصل چهارم: تحلیل و ارزیابی کیفیت محیط محله چیدر
109	4-1- مقدمه
109	4-2- روش نمونه گیری
110	4-3- خصوصیات پرسش نامه
110	4-4- تحلیل مشخصات عمومی پاسخ دهندگان
110	4-4-1- سن و وضعیت تاهل
110	4-4-2- میزان تحصیلات
111	4-4-3- وضعیت اشتغال
111	4-4-4- سطح درآمد پاسخ دهندگان
111	4-4-5- وضعیت مالکیت و مدت سکونت در محله چیدر
112	4-5- تحلیل کیفیت روابط همسایگی
112	4-5-1- تحلیل کیفیت روابط همسایگی به تفکیک بافت مسکونی
113	4-6- رضایت و اهمیت شاخص های بخش مسکن و محله
113	4-6-1- شاخص های مسکن
113	4-6-1-1- تحلیل شاخص های مسکن در کل محله
115	4-6-1-2- تحلیل شاخص های مسکن در بین ساکنین بافت فرسوده
117	4-6-1-3- تحلیل شاخص های مسکن در بین ساکنین بافت میانی

- 119.....4-1-6-4-تحلیل شاخص های مسکن در بین ساکنین بافت جدید.....
- 121.....5-1-6-4-جمع بندی تحلیل کیفیت بخش مسکن.....
- 123.....2-6-4-تحلیل رضایت و اهمیت شاخص های محله.....
- 123.....1-2-6-4-تحلیل رضایت و اهمیت کل محله.....
- 125.....2-2-6-4-تحلیل شاخص های محله در بین ساکنین بافت فرسوده.....
- 127.....3-2-4-6-تحلیل رضایت و اهمیت شاخص های محله در بین ساکنین بافت میانی.....
- 129.....4-2-6-4-تحلیل رضایت اهمیت شاخص های محله در بین ساکنین بافت جدید.....
- 131.....4-2-6-4-جمع بندی تحلیل کیفیت شاخص های محله.....
- 132.....7-4-تحلیل سایر معیارهای پایداری محله.....
- 132.....1-7-4-محل فعالیت ساکنین.....
- 134.....2-7-4-نماد محله.....
- 135.....3-7-4-شناخت محله.....
- 135.....4-7-4-مشارکت ساکنین.....
- 136.....5-7-4-میزان علاقه به سکونت در محله.....
- 137.....6-7-4-احساس تعلق به محله (حس مکان).....
- 138.....7-7-4-برخورداری محله از هویت.....
- 139.....8-7-4-احساس مسئولیت در برابر محله.....
- 140.....9-7-4-تمایل به حفظ میراث محله.....
- 141.....8-4-جمع بندی فصل چهارم.....
- 141.....1-8-4-جمع بندی ویژگی های بافت های مسکونی نسبت به یکدیگر.....
- 141.....1-1-8-4-ویژگی بافت فرسوده نسبت به بافت های میانی و جدید.....
- 142.....2-1-8-4-ویژگی بافت میانی نسبت به بافت های فرسوده و جدید.....
- 143.....3-1-8-4-ویژگی بافت جدید نسبت به بافت های میانی و فرسوده.....
- 144.....2-8-4-جمع بندی میزان کیفیت محله چیدر به تفکیک معیارهای پایداری محله.....

فصل پنجم: جمع بندی نهایی و ارائه پیشنهادات

- 146.....1-5-مقدمه.....
- 146.....2-5-یافته های تحقیق.....
- 148.....3-5-پیشنهاداتی جهت ارتقای کیفیت چیدر بر اساس پایداری محله.....
- 148.....1-3-5-پیشنهاداتی برای ارتقای کیفیت زیست محیطی محله.....
- 149.....2-3-5-پیشنهاداتی برای ارتقای کیفیت اجتماعی - فرهنگی محله.....

151.....3-3-5- پیشنهاداتی برای ارتقای کیفیت اقتصادی محله.....

151.....4-3-5- پیشنهاداتی برای ارتقای کیفیت کالبدی محله.....

فهرست جداول

صفحه	عنوان
12.....	1-2- سطوح مختلف حس مکان از دیدگاه جنیفر کراس.....
23.....	2-2- دیدگاه های مختلف در خصوص مطلوبیت فضای شهری و محله.....
26.....	3-2- مهمترین عوامل مطلوبیت محلات سنتی شهرهای ایرانی به تفکیک شاخص ها.....
35.....	4-2- بررسی دیدگاه های مختلف در زمینه محله پایدار.....
54.....	5-2- نمونه های موفق جهانی در خصوص پایداری محلات.....
55.....	6-2- خصوصیات طرح محلات پایدار در نمونه های موفق جهانی.....
64.....	7-2- بررسی دیدگاه های مختلف در زمینه کیفیت محیط.....
70.....	8-2- معیارهای پایداری محله در ایران.....
82.....	1-3- خصوصیات تپ های مختلف مسکن در محله چیذر.....
101.....	2-3- بررسی تصمیمات اخیر شورایی محله چیذر.....
103.....	3-3- مقایسه شاخص های کالبدی محله پایدار با وضع موجود محله چیذر.....
105.....	4-3- مقایسه شاخص های اجتماعی-فرهنگی محله پایدار با وضع موجود محله چیذر.....
106.....	5-3- مقایسه شاخص های اقتصادی محله پایدار با وضع موجود محله چیذر.....
107.....	6-3- مقایسه شاخص های زیست محیطی محله پایدار با وضع موجود محله چیذر.....
112.....	1-4- میزان کیفیت روابط همسایگی.....
112.....	2-4- میزان ارتباط با همسایگان در بافت های مسکونی.....
114.....	3-4- رضایت و اهمیت واحد مسکونی به تفکیک معیارها.....
116.....	4-4- رضایت و اهمیت معیارهای واحد مسکونی در میان ساکنین بافت فرسوده.....
118.....	5-4- رضایت و اهمیت معیارهای واحد مسکونی در بین ساکنین بافت میانی.....
120.....	6-4- رضایت و اهمیت معیارهای واحد مسکونی در بین ساکنین بافت جدید.....
122.....	7-4- درصد کیفیت کلی واحد مسکونی به تفکیک بافت.....
124.....	8-4- رضایت و اهمیت بخش محله به تفکیک معیارها.....
126.....	9-4- رضایت و اهمیت امکانات محله توسط ساکنین بافت فرسوده.....
128.....	10-4- رضایت و اهمیت امکانات محله توسط ساکنین بافت میانی.....
130.....	11-4- رضایت و اهمیت امکانات محله توسط ساکنین بافت جدید.....

- 12-4- درصد کیفیت کلی محله به تفکیک بافت.....131
- 13-4- محل تفریح ساکنین به تفکیک جنس.....134
- 14-4- محل تفریح ساکنین به تفکیک گروه سنی.....134
- 15-4- مشارکت ساکنین در برنامه های فرهنگی به تفکیک گروه سنی.....136
- 16-4- درصد علاقه به سکونت در محله به تفکیک بافت.....137
- 17-4- درصد علاقه به سکونت در محله به تفکیک گروه سنی.....137
- 18-4- درصد احساس تعلق به محله به تفکیک بافت.....138
- 19-4- درصد تعلق به محله به تفکیک جنس.....138
- 20-4- درصد تعلق به محله به تفکیک گروه سنی.....138
- 21-4- درصد وجود هویت در محله به تفکیک بافت.....139
- 22-4- وجود هویت در محله به تفکیک جنس.....139
- 23-4- وجود هویت در محله به تفکیک گروه های سنی.....139
- 24-4- درصد احساس مسئولیت در محله به تفکیک بافت.....140
- 25-4- درصد تمایل به حفظ میراث محله به تفکیک بافت.....140
- 26-4- میزان پایداری محله چیدر به تفکیک معیارها.....143

فهرست تصاویر

عنوان	صفحه
1-1- فرایند تحقیق.....	6
1-2- پنجره های دوجداره برای کاهش اتلاف انرژی در محله کرونسبرگ.....	37
2-2- جمع آوری آب باران از بام ها و هدایت آنها به فضای سبز.....	37
3-2- جمع آوری آب باران از بام ها و هدایت آنها به فضای سبز.....	37
4-2- چگونگی استفاده از انرژی خورشید در ساختمان های محله کرونسبرگ.....	38
5-2- انواع مسکن در محله کرونسبرگ.....	39
6-2- انواع مسکن در محله کرونسبرگ.....	39
7-2- انواع مسکن در محله کرونسبرگ.....	39
8-2- انواع مسکن در محله کرونسبرگ.....	39
9-2- کاربری اراضی محله کرونسبرگ.....	40
10-2- سیمای کلی محله کرونسبرگ.....	40
11-2- تسهیلات محله کرونسبرگ.....	41
12-2- فضای سبز محله کرونسبرگ.....	42
13-2- فضای سبز محله کرونسبرگ.....	42
14-2- فضای سبز محله کرونسبرگ.....	42
15-2- محدوده صنعتی فالس کریک 1956.....	43
16-2- محدوده مسکونی ساوت ایست فالس کریک 2009.....	43
17-2- ارائه انواع مسکن با تراکم متنوع در محله فالس کریک.....	44
18-2- ارائه انواع مسکن با تراکم متنوع در محله فالس کریک.....	44
19-2- ارائه انواع مسکن با تراکم متنوع در محله فالس کریک.....	44
20-2- ارائه انواع مسکن با تراکم متنوع در محله فالس کریک.....	44
21-2- فضای مخصوص دوچرخه در شمال محله.....	45
22-2- طرح محله ساوت ایست فالس کریک.....	46
23-2- جهت گیری ساختمان ها و خیابان ها محله ویلیج همز.....	48
24-2- طرح پیشنهادی محدوده مسکونی محله پیچ هال.....	53
25-2- طبقه بندی شاخص های دوازده گانه کیفیت محیط شهری.....	59
26-2- سطح بندی شاخص های کیفیت محیط شهری.....	62
27-2: معیارهای کیفیت محیط در سه سطح مسکن، محله و همسایگان.....	63

- 28-2- نمونه شماتیک ماتریس رضایت - اهمیت برای خدمات a,b,c,d,e,f..... 68
- 1-3- حدود فعلی شهرستان شمیران و انطباق شهر شمیران بر منطقه 1 شهرداری تهران..... 74
- 2-3- موقعیت منطقه 1 در تقسیمات منطقه ای شهر تهران..... 75
- 3-3- تقسیم بندی جدید محلات و نواحی منطقه 1 تهران..... 76
- 4-3- محدوده فعلی محله چیذر 77
- 5-3- محدوده سابق محله چیذر..... 77
- 6-3- درصد جمعیت محله به تفکیک جنسیت..... 79
- 7-3- درصد جمعیت باسواد و بی سواد محله..... 79
- 8-3- درصد جمعیت شاغل و بیکار محله..... 79
- 9-3- نمونه هایی از خانه های فرسوده و قابل قبول در محله چیذر..... 81
- 10-3- نمونه هایی از خانه های فرسوده و قابل قبول در محله چیذر..... 81
- 11-3- نمونه هایی از آپارتمان های مسکونی چند ساله و نوساز در محله چیذر..... 82
- 12-3- نمونه هایی از آپارتمان های مسکونی چند ساله و نوساز در محله چیذر..... 82
- 13-3- امام زاده علی اکبر چیذر ، عنصر شاخص محله..... 83
- 14-3- فضاهای آموزشی در نقاط مختلف محله 85
- 15-3- درمانگاه ندا و آزمایشگاه مجهز چیذر در ابتدای خیابان عسگری..... 86
- 16-3- مکان عناصر فرهنگی محله چیذر..... 87
- 17-3- مکان فعالیت های فراغتی محله..... 88
- 18-3- میدان ندا(مرکز محله) 89
- 19-3- میدان ندا(مرکز محله) 89
- 20-3- محل کاربری های فرامحله ای موجود در چیذر..... 90
- 21-3- خیابان هاشمی علیا..... 91
- 22-3- خدمات محله ای موجود در انتهای خیابان سلیمانی (میدان اندرزگو) 92
- 23-3- خدمات محله ای موجود در انتهای خیابان سلیمانی (میدان اندرزگو) 92
- 24-3- موقعیت خیابان سلیمانی در محله..... 92
- 25-3- موقعیت خیابان خراسانی در محله..... 93
- 26-3- پارک حاشیه ای در خیابان خراسانی 93
- 27-3- مدرسه تبدیل شده به پارکینگ در خیابان خراسانی..... 93
- 28-3- خیابان صالحی، خروجی محله به سمت بلوار اندرزگو..... 94
- 29-3- خیابان چیذری، ورودی محله..... 95

- 30-3-عریض ترین پیاده رو های سنگفرش شده در محله چیدر (خیابان های هاشمی علیا و سلیمانی).....96
- 31-3- کانپو ها و جوی های موجود در محله برای هدایت آب های سطحی.....97
- 32-3- کانپو ها و جوی های موجود در محله برای هدایت آب های سطحی.....97
- 33-3- کانپو ها و جوی های موجود در محله برای هدایت آب های سطحی.....97
- 34-3-تنها پارک موجود در محله 98
- 35-3- فضای سبز خیابان عسگری 98
- 36-3- فضای سبز جنوب امام زاده 98
- 37-3- فضای سبز حاشیه ای، در نقاط مختلف محله..... 99
- 38-3- فضای سبز حاشیه ای، در نقاط مختلف محله..... 99
- 39-3- فضای سبز حاشیه ای، در نقاط مختلف محله..... 99
- 39-3- نمونه هایی از باغ های محله..... 99
- 38-3- نمونه هایی از باغ های محله..... 99
- 1-4- محدوده سکونتی پاسخ دهندگان به تفکیک بافت..... 109
- 2-4- خصوصیات سنی پاسخ دهندگان 110
- 3-4-میزان تحصیلات پاسخ دهندگان 110
- 4-4-وضعیت اشتغال پاسخ دهندگان..... 111
- 5-4- سطح درآمدی پاسخ دهندگان 111
- 6-4- مدت سکونت پاسخ دهندگان در محله چیدر 111
- 7-4-ماتریس نرخ رضایت - اهمیت شاخص های بخش مسکن 115
- 8-4- ماتریس رضایت اهمیت شاخص های واحد مسکونی در بافت فرسوده..... 117
- 9-4- ماتریس رضایت اهمیت شاخص های واحد مسکونی در بافت میانی..... 119
- 10-4- ماتریس رضایت اهمیت شاخص های واحد مسکونی در بافت جدید..... 121
- 11-4- ماتریس نرخ رضایت - اهمیت شاخص های بخش محله..... 125
- 12-4- ماتریس رضایت اهمیت شاخص های محله در بافت فرسوده..... 127
- 13-4- ماتریس رضایت اهمیت شاخص های محله در بافت میانی..... 129
- 14-4-ماتریس رضایت اهمیت شاخص های محله در بافت جدید..... 131
- 15-4- درصد محل تحصیل پاسخ دهندگان 133
- 16-4- درصد محل اشتغال پاسخ دهندگان 133
- 17-4- درصد محل خرید روزانه و هفتگی ساکنین 133
- 18-4- محل خرید ماهیانه ساکنین 133

- 134.....19-4- درصد محل تفریح ساکنین به تفکیک جنس.....
- 144.....20-4- محل تفریح ساکنین
- 135.....21-4- مرز محله از دیدگاه ساکنین.....
- 137.....22-4- علاقه به سکونت در چیدر
- 138.....23-4- داشتن حس تعلق به چیدر.....
- 139.....24-4- برخورداری محله از هویت
- 140.....25-4- داشتن حس مسئولیت در برابر محله
- 140.....26-4- تمایل به حفظ میراث های محله.....

فصل اول

کلیات تحقیق

سازگاری، تنوع، دسترسی، خوانایی، تراکم و ظرفیت قابل تحمل، امنیت را در محله نارمک به عنوان یک محله طراحی شده بررسی کرده است. "توسعه پایدار شهری در مقیاس محله" عنوان مقاله دیگری است که در سال 1385 به طور مشترک توسط آقایان جلال حقیقی و حسین حاتمی نژاد منتشر شده است که در آن از دیدگاه طراحی شهری به موضوع می پردازد. در سال 1380 مقاله ی آقای حسن لقایی و خانم حمیده محمدزاده با عنوان "مقدمه ای بر مفهوم توسعه پایدار و نقش برنامه ریزی شهری" ارائه شد که در آن به بررسی مفهوم توسعه پایدار و معیارهای برنامه ریزی شهری در توسعه پایدار شهری پرداخته شده است. در تحقیق آقای غلامعلی حنیفی تحت عنوان "واحدهای همسایگی پایدار، راهی به سوی توسعه پایدار محله ای"، نقش واحدهای همسایگی در سیستم شهری از دیدگاه برنامه ریزی شهری بررسی شده است.

همچنین سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران در سال 1383 اقدام به برگزاری همایش توسعه محله ای پایدار نمود که در آن مقالات متعددی پیرامون محلات پایدار در ابعاد مختلف (در سطح تعاریف و یا بررسی جداگانه هر یک از ابعاد زیست محیطی، اجتماعی، اقتصادی و یا مدیریتی محله) ارائه شده است. در هیچ یک از این مقالات نتایج تحقیق به هیچ نمونه موردی تعمیم داده نشده است.

در حوزه مداخله (برنامه ریزی برای محلات شهری و یا ارائه راهکارهایی برای بهبود کیفیت محیطی محلات) در ایران، می توان به پروژه "ارزیابی اثرات زیست محیطی طرح تفصیلی منطقه 22 تهران" توسط سازمان محیط زیست در سال 1386 اشاره کرد که در آن به ارزیابی آلودگی هوا، آلودگی صوتی و مدیریت مواد زائد جامد ناشی از اجرای طرح تفصیلی منطقه 22 شهر تهران پرداخته و در نهایت راهکارهایی برای کاهش این معضلات از طریق جایگزینی کاربری های پیشنهادی، بازنگری در مورد جمعیت پذیری منطقه، توسعه شبکه راه ها و ... ارائه داده است. نمونه دیگر، پروژه شهر سالم در کوی سیزده آبان در جنوب تهران در سال 1371 است که به دنبال برگزاری نخستین سمپوزیسم شهر سالم در سال 1370، این پروژه آغاز به کار کرد که نتیجه آن اجرای پروژه های عمرانی، بهداشتی، فرهنگی و اجتماعی بود. با توجه به ارزیابی آقای علی معصومی در سال 1375 از این پروژه (در پایان نامه خود تحت عنوان ارزیابی پروژه شهر سالم)، اکثر ساکنین کوی سیزده آبان نسبت به نتایج این پروژه نظر منفی داشتند.